

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

PM

Datum:
2018-10-05

Dnr:
V 2017/863

Mottagare:
Utbildningsvetenskapliga
fakultetsstyrelsen

Handläggare:
Evalise Johannisson

Åtgärdsplan efter genomförd extern utvärdering av utbildning på forskarnivå - Pedagogiskt arbete, Göteborgs universitet

Inom ramen för Göteborgs universitets utbildningsutvärdering med extern bedömning har forskarutbildning i pedagogiskt arbete mot licentiat - och doktorsexamen utvärderats. Bedömargruppens slutgiltiga bedömarutlåtande fastställdes i maj och berörda institutioner har därefter tagit fram ett utkast till åtgärdsplan. Åtgärdsplanen inklusive tidsplan presenterades och diskuterades vid kvalitetsuppföljningsmöte den 21 augusti 2018 och har därefter justerats utifrån beredningens synpunkter. Ärendet diskuterades vid dekanens prefektråd den 4 september och vid fakultetsstyrelsens sammanträde den 13 september 2018.

Beredning för utbildning på forskarnivå föreslår i förslag till slutgiltig åtgärdsplan några mindre justeringar i dokumentet över sammanställning av åtgärder inklusive tidsplan. Dels tydliggörande av ansvariga för genomförande av respektive åtgärd och dels föreslås följande tillägg av åtgärd i syfte att avhjälpa identifierad brist gällande doktorandernas upplevda stress: *Uppmärksammat ansvar för huvudhandledare vad det gäller att kontinuerligt samtala med doktorand om rimliga krav och förväntningar på studier.*

Beredning för utbildning på forskarnivå föreslår Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsen

att fastställa åtgärdsplan (inklusive tidsplan) för pedagogiskt arbete – licentiat och doktorsexamen enligt förslag,

att åtgärdsplan följs upp i september 2019 för att säkerställa att aktiviteter/åtgärder är genomförda enligt tidsplan.

Underlag för beslut:

Bilaga 1: Förslag till åtgärdsplan för pedagogiskt arbete -licentiat och doktorsexamen inklusive tidsplan

Bilaga 2: Sammanställning av åtgärder inklusive tidsplan

Bilaga 3: Bedömarutlåtande Utvärdering av forskarutbildningsämnet pedagogiskt arbete, Göteborgs universitet, dnr V 2017/863.

Förslag på åtgärdsplan med anledning av extern bedömning av utbildningskvalitet – Forskarutbildningsämnet Pedagogiskt arbete

Bedömaregruppen har utifrån tio kriterier bedömt hur väl de anser att utifrån inskickat material och intervjuer att forskarutbildningen inom ämnet svarar upp mot kriterierna. På två kriterier uppvisas det enligt bedömaregruppen brister; ”en för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger” och ”tillgång till en aktiv forskningsmiljö med tillräckligt ämnesdjup, ämnesbredd och omfattning”. På fyra av kriterierna anses forskarutbildning inom ämnet svara väl upp mot kriterierna, men uppvisar mindre brister som bör åtgärdas. I föreliggande åtgärdsplan kommer bristerna att diskuteras i relation till kriterierna och förslag på åtgärder presenteras.

Kriterier	Svarar väl upp	Svarar väl upp (-)	Uppvisar brister
de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål		x	
undervisningen sätter doktorandernas lärande i centrum	Ej bedömt		
undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet	x		
lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll		x	
utbildningen är relevant för doktorandernas och samhällets behov	x		
doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen		x	
en för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger			x
kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs		x	
tillgång till en aktiv forskningsmiljö med tillräckligt ämnesdjup, ämnesbredd och omfattning			x
möjlighet att samverka med forskare nationellt och internationellt	x		

1. De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Bedömarna menar att det är en mindre brist att endast 15 hp (Pedagogiskt arbete baskurs) av de 35 hp obligatoriska kurserna (Introduktionskurs 5 hp, Metodkurser 3 x 5hp, Pedagogiskt arbete baskurs) har inriktning mot ämnet pedagogiskt arbete, och att ”det blir oklart om de forskarstuderande ges en bred kunskap och förståelse inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik och forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet. De menar även att

doktoranderna har svårt att se skillnader mellan de olika forskarutbildningsämnena och vad som utgör kärnan.

Förslag på åtgärd: Skillnader mellan de olika ämnena och vad som utgör kärnan bör kommuniceras och diskuteras med doktoranderna i introduktionskursen. Ingen särskild åtgärd när det gäller antal poäng på kursen i Pedagogiskt arbete. Utse ämnessamordnare (en grupp) för ämnet som har särskilt ansvar för att kalla samman doktorander och seniora inom ämnet.

Motivering: Alla forskarutbildningsämnena vid fakulteten har 15 hp inom ämnet, vilket gör att Pedagogiskt arbete inte skiljer ut sig när det gäller antal poäng i ämnet. Specialiserade metodkurser med stor relevans för Pedagogiskt arbete finns inom nuvarande 50 hp valbara kurser (t.ex. Aktionsforskning 7,5 hp, Phenomenographic horizons 7,5 hp, Att spela in och använda video i pedagogisk forskning, 7,5 hp).

2. Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Bedömnarna menar att utbildningen svarar väl upp mot kriteriet, men påpekar att "Litteraturen speglar ett brett kunskapsområde som snarare behandlar utbildningsvetenskap generellt än pedagogiskt arbete specifikt".

Förslag på åtgärd: Se över litteraturlistan i Pedagogiskt arbete baskurs.

Motivering: Litteraturlistan har nyligen uppdaterats för att spegla en bredd inom Pedagogiskt arbete. Kritiken gör att litteraturlistan bör revideras för att även spegla en kärna (djup) i Pedagogiskt arbete.

3. Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Av underlaget som bedömnarna haft framgår inte på ett tydligt sätt om handledarna "har aktuell högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens". Bedömnarna konstaterar att handledarna har sin forskarutbildning i annat ämne än pedagogiskt arbete. Det kan leda till en otydlig ämnesidentitet hos doktoranden då den miljö doktoranden är aktiv i kan ha en annan inriktning.

Bedömnarna skriver dessutom "Det framkommer också i ämnesrapporten att forskarutbildningsämnet ser utmaningar i den egna undervisningen och att man särskilt uppmärksammat en svagt utvecklad undervisning vad gäller interaktion och samarbete mellan doktorander och lärare".

Förslag på åtgärd: Sträva efter att få handledare i ämnet. Revidera Ämnesrapportens utformning.

Motivering: Vi har inte haft problem med att handledare som disputerat i annat ämne handleder i ämnet. Vi strävar efter att få handledare inom ämnet. Det är samtidigt viktigt att ha

doktorandens projekt i fokus och låta avhandlingsområdet styra val av handledare. Doktoranden har enligt doktorandreglerna rätt att byta handledare, vilket i vissa fall kan ha påverkat.

Kritik läggs fram mot Ämnesrapporten i sig. Flera uttalanden i den externa utvärderingen bygger på svar från ämnesrapporten, som i sin tur bygger på frågor som varit svårtolkade/omöjliga för studierektorerna att besvara. Åtgärder bör därför tas för att revidera Ämnesrapporten så att den blir ett mer funktionellt verktyg för att utveckla verksamheten. Karaktären på verktyget och vad det har för funktion bör kommuniceras tydligare i kommande utvärderingar. Åtgärdsplanerna som kommer utifrån Ämnesrapporterna är ett verktyg som inte kommenterats i den externa rapporten.

4. Doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Bedömarena menar att utbildningen svarar väl upp mot kriteriet, men att det finns mindre brister som bör åtgärdas. Doktoranderna lyfte under intervjuerna att lärarna i kurserna utgår för mycket från sina egna intressen.

Förslag på åtgärd: Kritiken kommer att tas upp på handledarkollegium på institutionerna.

Motivering: Kurserna ska bidra till att ge doktoranderna en vetenskaplig allmänbildning såväl som ge exempel på aktuell forskning. Aktuell kursplan ska följas.

5. En för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Bedömarena menar att utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet. Doktoranderna har riktat kritik mot introduktionen till utbildningen och hur kurser i den inledande delen av utbildningen kan samordnas på bättre sätt mellan CULs kurser och fakultetens kurser. Bedömarena menar även att doktorander menar att det finns skillnader mellan intern och extern finansierade doktorander och att alla doktorander inte har dator och arbetsplats. Doktorander har berättat att de upplever stress när det gäller vilka miljöer de ska delta i.

Förslag på åtgärd: Hur man kan minska doktorandernas upplevda stress ska diskuteras på handledarkollegium, samt följas upp på fakultetsnivå. Samordning mellan CULs kurser och introduktionskursen kommer att ske.

Motivering: Alla doktorander ska enligt fattat prefektbeslut ha en arbetsplats och en egen dator, även samverkansdoktorander. Huvudhandledaren har ansvar för att diskutera de miljöer som doktoranden bör ingå i och omfattning av aktivitetsgrad.

6. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Bedömarena menar att utbildningen svarar väl upp mot kriteriet men att det finns mindre brister. Bedömarena hade önskat en självvärdering och menar att de underlag som bifogats ämnesrapporten har klara validitets och reliabilitetsbrister (oklart vilka som avses).

Förslag på åtgärd: Till nästa ämne som utvärderas bifogas en självvärdering.

Motivering: En kortare självvärdering i det underlag som bifogas underlagen till den externa utvärderingen kan bidra till att ge en mer korrekt bild av utbildningen i ämnet.

7. Tillgång till en aktiv forskningsmiljö med tillräckligt ämnesdjup, ämnesbredd och omfattning

Bedömarna menar att brister finns kopplade till kriteriet. Utvärderingen lyfter fram att relevanta forskningsmiljöer för doktorander finns. Kritiken grundar sig troligen på uppgifter i ämnesrapporten där studierektorer har bedömt att doktorander deltar inte i så stor utsträckning som vore önskvärt (denna uppgift är dock inte baserad på något data underlag). Lägre aktivitet beror ofta på att doktorander genomför doktorandstudier på halvfart.

Förslag på åtgärd: Uppföljning (kartläggning) av doktorandernas aktivitet i forskningsmiljöer på uppföljningssamtal av ISP med studierektor.

Motivering: Huvudhandledaren ansvarar för att doktoranden socialiseras in i forskningsmiljöer på institutionen, men vikten av att ingå i en miljö bör uppmärksammas kontinuerligt och i flera olika sammanhang.

Identifierad brist	Åtgärd (nödvändig/önskvärd)	Resurs som krävs	Tidsplan	Ansvarig
Endast 15 hp i Pedagogiskt arbete (baskurs), metodkurs i relation till ämnet saknas.	<i>Ingen särskild åtgärd</i>	-	-	-
Skillnader mellan forskarutbildningsämnena är otydliga för doktoranderna	Skillnader mellan de olika ämnena och vad som utgör kärnan kommer att kommuniceras och diskuteras med doktoranderna i introduktionskursen. <i>Nödvändig</i> Frågan om eventuella ämnessamordnare behandlas vidare. <i>Önskvärd</i>	-	Ht 2018	Kursansvarig Introduktionskursen. UFS
Litteraturen i Pedagogiskt arbete baskurs speglar ett brett kunskapsområde som snarare behandlar utbildningsvetenskap generellt än pedagogiskt arbete specifikt	Se över litteraturlistan i Pedagogiskt arbete baskurs. <i>Önskvärd</i>	-	Ht 2018	Studierektor IDPP och kursledare.
Handledarna har forskarutbildning i annat ämne	Sträva efter att få handledare inom ämnet. <i>Önskvärd</i>	Fler professorer och docenter i ämnet	5 års sikt	IDPP och IPS.
Ämnesrapporten har tydliga brister	Revidera Ämnesrapporten så att den blir ett bättre verktyg för att utveckla verksamheten.	-	HT 2018	Studierektorer och UFS.

	<i>Nödvändig</i>			
Doktoranderna menar att lärarna i kurserna utgår i för stor utsträckning från sina egna intressen	Kritiken kommer att tas upp på handledarkollegium, STR ser över kursrapporter/litteraturlistor i frågan. <i>Önskvärd</i>	-	HT 2018/Vt2019	Studierektorer
Alla doktorander inte har dator och arbetsplats	<i>Ingen särskild åtgärd</i> - då alla doktorander ska ha dator och arbetsplats	-	Åtgärdat	-
Minska doktorandernas upplevda stress	Identifiera, och planera åtgärder som kan och avhjälpa, doktoranders upplevda stress. Nyligen gjord enkät på UF finns och bör följas upp. Föreläsning om stress för doktoranderna HT18. Uppmärksammat ansvar för huvudhandledare vad det gäller att kontinuerligt samtala med doktorand om rimliga krav och förväntningar på studier. <i>Önskvärd</i>		HT2018/VT2019	Prefekt, huvudhandledare och studierektor/doktorandexaminator vid institutionerna där doktorander i ämnet finns.
Doktorander deltar inte i så stor utsträckning i forskningsmiljön	Kartläggning av doktorandernas aktivitet i miljöer, kan följas upp genom att fråga om detta i uppföljningssamtal av ISP. <i>Nödvändig</i>	Förtydliga i ISPn	VT2019	Studierektor/doktorandexaminator, huvudhandledaren vid institutionerna där doktorander i ämnet finns.
Introduktionen till utbildningen	Samordning mellan CULs kurser och introduktionskursen kommer att ske. <i>Nödvändig</i>	-	HT2019	Studierektor med ansvar för Introduktionskursen kontaktar CUL.

Självvärdering saknas i den interna utvärderingen med extern bedömning	Till nästa utvärdering med extern bedömning (Barn och Ungdomsvetenskap) kommer en utvecklad förklarande text om dokumentationen tas fram. <i>Önskvärd</i>	-	Ht 2018	Vice prefekt för utbildning på forskarnivå vid IPKL.